

УДК 004.65: 338.47

Д.Дмитрів, канд.техн.наук, доц.

О.Дмитрів, канд.техн.наук, доц.

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, Україна

БАЗИ ДАНИХ МІЖНАРОДНИХ АВТОМОБІЛЬНИХ ПЕРЕВЕЗЕНЬ ВАНТАЖІВ

D.Dmytriv, Ph.D, Assos Prof.

O.Dmytriv, Ph.D, Assos Prof.

Ternopil Ivan Puluj National Technical University, Ukraine

DATA BASES OF INTERNATIONAL ROAD CARGO TRANSPORTATION

Перевезення вантажів автомобільним транспортом у міжнародному сполученні є складним багатоетапним процесом, який пов'язаний з обробкою інформаційних даних різних кваліфікаційних ознак. Сучасні інформаційні технології, з одного боку, дозволяють значно спростити процес остаточного управлінського рішення щодо укладання договору на перевезення вантажу, з іншого боку, обсяг інформаційних даних, якими обґрунтовується управлінське рішення, постійно зростає. Тому виникає завдання забезпечення узгодження процесу перевезень з супровідним інформаційним потоком.

Напрямки впливу цифрової економіки на подальший розвиток транспортної галузі досліджені в праці [3], сучасні інформаційні системи ринку вантажних перевезень охарактеризовано у роботі [2], а дослідження вантажних автомобільних транспортних бірж вітчизняного ринку наведені у науковій публікації [1]. У зазначених публікаціях, автори відмічають необхідність активного впровадження цифрових технологій, з метою підвищення конкурентоспроможності учасників перевізного процесу та підвищення його економічної ефективності.

Перевезення вантажів автомобільним транспортом у міжнародному сполученні та паралельне формування інформаційного потоку баз даних доцільно розглядати поетапно (табл. 1).

На першому етапі учасникам перевізного процесу необхідно ознайомитись з новинами та змінами, які впливають, або можуть вплинути на здійснення транспортування в міжнародному сполученні. Цю інформацію надають Міністерство інфраструктури України, Асоціація міжнародних автомобільних перевізників України, Державна служба України з безпеки на транспорті та інші зацікавлені сторони.

Другий етап перевезень, один з головних, пов'язаний з аналізом кон'юнктури ринку міжнародних автоперевезень вантажів, рівня ставок, визначенням умов транспортування та частки витрат на транспортні операції. Таку інформацію можна отримати скориставшись послугами електронних транспортних бірж.

Контрактація, замовлення дозволу на перевезення, оформлення договору страхування вантажів, одержання страхового полісу, оформлення технічної і товаросупровідної документації, перевірка розрахункової документації, оформлення митної декларації складають третій етап перевізного процесу, який ефективно реалізується за допомогою системи електронного документообігу.

Після оформлення всіх документів здійснюється оплата транспортних та супровідних послуг за допомогою різноманітних онлайн-послуг вітчизняних та іноземних банківських установ, що характеризує четвертий етап реалізації перевізного процесу.

Безпосереднє перевезення вантажу розпочинається на п'ятому етапі, де з'являється економічна доцільність використання сучасних інформаційних системи управління логістикою та інтелектуальних транспортних систем, які пропонують різноманітні розробники програмного забезпечення логістики.

Ознакою шостого етапу перевізного процесу є здійснення моніторингу руху вантажівки, який реалізується за рахунок впровадження навігаційних супутникових систем відстеження траєкторії руху.

До сьомого етапу процесу перевезень вантажів можна віднести складські роботи та розвантажувально-навантажувальній операції, ефективність яких в значній мірі залежить від ступеня автоматизації складських робіт.

Таблиця 1

Бази даних міжнародних автомобільних перевезень вантажів

№	Етап міжнародного перевезення вантажів	Суб'єкти перевізного процесу	Бази даних (ресурс)
1	Ознайомлення з актуальними новинами галузі	Міністерство інфраструктури України АсМАП України Державна служба України з безпеки на транспорті	mtu.gov.ua asmap.org.ua dsbt.gov.ua
2	Вибір вантажу або транспорту	Транспортні біржі	Lardi-Trans.ua DellaTM Trans.eu Degruz.com Cargo.lt
3	Контрактація, замовлення дозволу на перевезення	Системи електронного документообігу	diia.gov.ua dealssign.com edin.ua vchasno.ua
4	Оплата	Банки та фінансові мобільні додатки	next.privat24.ua raiffeisen.ua touchcard.com.ua play.google.com fondy.ua
5	Управління перевізним процесом	Інформаційні системи управління логістикою	ant-logistics.com uislab.com abmcloud.com jsolutions.ua 4logist.com
6	Відстеження руху вантажівки	Системи моніторингу вантажівок	sputnik-auto.com.ua fixon.com.ua monitoring-gps.com.ua microtronic.com.ua ukrevro.com
7	Завантаження, складування, розвантаження	Складські комплекси	rlcenter.com.ua tehnohol.ua ealc.com.ua
8	Перетин прикордонних пунктів пропуску	Державна прикордонна служба України Державна митна служба України Система «Черга» Система «Шлях»	dpsu.gov.ua/ customs.gov.ua echerha.gov.ua shlyah.dsbt.gov.ua
9	Технічне обслуговування вантажівки	Автосервіси, заправні комплекси, TIR-паркінги	www.google.com/maps

Велике значення у перевезенні вантажів у міжнародному сполученні відіграє перетин прикордонних автомобільних пунктів пропуску, який ми віднесли до восьмого етапу. На сьогоднішній день ситуація з перетином кордону набула визначального значення, що пов'язано з блокуванням польськими перевізниками прикордонних пунктів пропуску на Україно-Польському кордоні. Незважаючи на зусилля української сторони щодо прискорення оперативності роботи автомобільних пунктів пропуску за рахунок впровадження інформаційних систем «Шлях» і «eЧерга», фізичне блокування митниць повністю нівелює переваги від запровадження зазначених систем.

До дев'ятого етапу доцільно віднести технічне обслуговування, заправку і паркінг вантажівок, що значно спростилося за рахунок використання картографічного веб-сервісу «карти гугл».

Отже, різноманітність і об'єм баз даних, які необхідно опрацювати суб'єкту процесу перевезень вантажів в міжнародному сполученні, вимагає розробки та впровадження, інтегрованих з етапами транспортування, систем управління базами даних СУБД, що у підсумку, забезпечить зростання показників економічної ефективності.

Література

1. Горбенко О.В. Вантажні автомобільні транспортні біржі в Україні: поточний стан і тенденції розвитку. *Соціально-економічні проблеми сучасного періоду України*. 2017. Вип. 4. С. 9-15. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/sepstu_2017_4_4
2. Демченко Є.Б., Дорош А. С., Сковрон І. Я. Сучасні інформаційні системи на ринку вантажних перевезень України. *Транспортні системи та технології перевезень*. Дніпро, 2022. Вип. 23. С. 79–88. DOI: 10.15802/tstt2022/261660.
3. Січкаренко К.О. Вплив цифровізації економіки на розвиток транспортної галузі. *Причорноморські економічні студії*. 2019. Вип. 38(1). С. 76-79. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/bses_2019_38%281%29__17